

Sygn. akt II UK 114/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z wniosku D. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie

z udziałem A. sp. z o.o.

o wysokość wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2015 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 8 lipca 2014 r., sygn. akt III AUa 3283/12,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 lipca 2014 r., AUa 3283/12 Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację D. W. (powódka) wniesioną przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Warszawie (organ rentowy) z udziałem A. Sp. z o. o. (zainteresowany) od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 23 lipca 2012 r., XIV U 2027/09.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska przyjętego przez Sąd pierwszej instancji uznając, że umowa o pracę z 3 stycznia 2005 r. zawarta pomiędzy powódką a zainteresowanym jest ważna przez sam fakt podjęcia przez powódkę zatrudnienia i wykonywania pracy, aczkolwiek w ograniczonym zakresie z uwagi na jej ciągle zwolnienia lekarskie. Sąd Okręgowy zakwestionował jedynie wysokość wynagrodzenia powódki, przyjmując, że zmierzało do obejścia prawa, tj. do

pobierania wysokich zasiłków chorobowych, bowiem decyzja organu rentowego, którą powódka zaskarżyła nie kwestionuje ważności umowy, a jedynie wysokość wynagrodzenia. Natomiast w ocenie Sądu Apelacyjnego przedmiotem sporu i podstawą wydania decyzji powinna być przede wszystkim kwestia ważności samej umowy o pracę, która została zawarta z naruszeniem art. 210 § 1 k.s.h. w zw. z art. 300 k.p., skutkując jej nieważnością.

Sąd drugiej instancji orzekł, że niemożliwe było nawiązanie stosunku pracy w sytuacji gdy powódka była niemal jedynym wspólnikiem spółki, bowiem, gdy drugi wspólnik nie ma możliwości realnego wpływu na działania spółki powódka nie mogła podlegać jakiegokolwiek podporządkowaniu, gdyż samodzielnie sprawowała nadzór nad spółką (pracodawcą), co pozostaje w sprzeczności z cechami stosunku pracy. Powódka nie mogła więc podlegać od 3 stycznia 2005 r. ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 8 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.).

Sąd Apelacyjny zaznaczył ponadto, że zarówno umowa spółki, jak i umowa o pracę zostały przez powódkę zawarte w okresach pomiędzy zwolnieniami lekarskimi. Będąc w takiej sytuacji zdrowotnej powódka nie mogła z góry zakładać, że założona przez nią spółka będzie osiągać wysokie zyski, co tłumaczyłoby wysokość przyznanego sobie wynagrodzenia. Ponadto powódka od początku nie regulowała prawidłowo zobowiązań względem organu rentowego.

Powódka zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, tj.: 1) art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i art. 210 k.s.h.; 2) art. 11 k.p., 13 k.p. i art. 22 § 1 i § 1¹ k.p.; 3) art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 13 k.p. i w zw. z art. 41 ust. 1, 12 i 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 477⁹ k.p.c. i art. 477¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 332 § 1 k.p.c.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka podniosła występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. W rozwinięciu wniosku pełnomocnik powódki stwierdził, że w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne powstałe na tle wykładni przepisów prawa,

która to wykładnia powoduje istnienie rozbieżności w orzecznictwie sądów, a zagadnienie to sprowadza się do ustalenia, czy w sytuacji, kiedy zostanie zawarta z członkiem zarządu spółki prawa handlowego umowa o pracę przez osobę nielegitymującą się odpowiednim umocowaniem, dochodzi do nawiązania stosunku pracy pomiędzy pracodawcą- spółką- a członkiem zarządu *per facta concludentia*, tj. przez przystąpienie do wykonywania pracy przez członka zarządu. W dalszej kolejności pełnomocnik powoda wskazał na potrzebę rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego, czy organ rentowy jest władny badać w każdym przypadku umowę o pracę, stanowiącą podstawę ustalenia wysokości wynagrodzenia pracownika czy tylko w przypadku, kiedy okoliczności danej sprawy wskazują, że ustalone zostało wynagrodzenie w wysokości znacznie odbiegającej od realiów przyjętych w danej grupie zawodowej bądź też w sytuacji kiedy wzrost wynagrodzenia w danych okolicznościach nie jest uzasadniony nakładem pracy pracownika? Jako trzecie zagadnienie prawne skutkujące potrzebą wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości interpretacyjne pełnomocnik powódki wskazał problem, czy sąd rozpoznając odwołanie od decyzji organu rentowego ma prawo pominąć regulację wynikającą z art. 332 § 1 k.p.c. i orzekać co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem - wniesionym odwołaniem oraz czy sąd ma prawo w przypadku odwołania od decyzji organów rentowych rozstrzygać kwestię nie zakwestionowaną przez organ rentowy w wydanej decyzji, jak też kwestie nie podnoszone przez organ rentowy, tak jak to miało miejsce w rzeczonyj sprawie, gdzie organ rentowy w decyzji, która była podstawą zaskarżenia, nie kwestionował ważności samego stosunku pracy, a jedynie wysokość wynagrodzenia?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga kasacyjna powódki nie kwalifikowała się do przyjęcia do merytorycznego rozpoznania, ponieważ stosowny wniosek nie ujawnił występowania publicznoprawnej potrzeby rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że jeżeli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opiera się na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., skarżący ma obowiązek przedstawienia wyводу zbliżonego do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawieniu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 marca 2013 r., I PK 305/12 i powołane tam orzecznictwo). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów prawa stanowiących podstawę tego zagadnienia. Dlatego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej oparty na art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. musi być odpowiednio uzasadniony. Nie jest wystarczające samo sformułowanie problemu prawnego i skrócone przedstawienie stanowiska strony skarżącej, jak ten problem w okolicznościach faktycznych tej sprawy powinien być jej zdaniem rozstrzygnięty. Instytucja przedsądu służy przekonaniu Sądu Najwyższego o występowaniu publicznoprawnej potrzeby rozstrzygnięcia problemu prawnego podniesionego w skardze, ponieważ problem ten nie został do tej pory rozstrzygnięty w orzecznictwie Sądu Najwyższego, bądź dotychczasowe orzecznictwo nie dostarcza odpowiedniej argumentacji do jego rozstrzygnięcia. Stąd konieczność odpowiedniego uzasadnienia wniosku, wykraczająca daleko poza prezentację racji wnoszącego skargę.

Wniosek skargi kasacyjnej powódki nie spełnia powyższych wymogów w zakresie jurydycznego uzasadnienia potrzeby rozstrzygnięcia zawartych w nim zagadnień prawnych. Ponadto, dwa pierwsze zagadnienia zostały sformułowane nieprawidłowo, to jest bez powołania w ich treści przepisów prawa, na tle których mógłby powstać rzeczony problem prawny. W dalszej kolejności Sąd Najwyższy miał na względzie, że w przepisach art. 398⁹ § 1 pkt 1 oraz pkt 2 k.p.c. sformułowano dwie odrębne, autonomiczne przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej powódki do rozpoznania

obie wymienione przesłanki przedsądu zostały potraktowane jako jedna. Powołanie się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga tymczasem wykazania, jaki przepis prawa wywołuje poważne wątpliwości interpretacyjne oraz na czym te wątpliwości polegają. W przypadku, gdy poważne wątpliwości wykładnicze mają oparcie w rozbieżnościach interpretacyjnych w orzecznictwie sądowym, niezbędne jest nie tylko przytoczenie tych orzeczeń ale także poddanie wyrażonych w nich zapatrywań jurystycznej analizie. Do uczynienia zadość wymogom art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie wystarcza samo postawienia ogólnych kwestii, na które pełnomocnik wnoszącego skargę nie próbuje odpowiedzieć (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 października 2014 r., I UK 146/14). Niezależnie od powyższego przypomnieć należy, że art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. odnosi się do wątpliwości w zakresie wykładni przepisów prawa a nie ich zastosowania.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, uwzględniając, że organ rentowy wnosił o zasądzenie kosztów jedynie w przypadku oddalenia skargi.